

Državni svetnik
dr. Janvit Golob

Ljubljana, 4. 9. 2014

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	04-09-2014
Šifra:	545-01/14-711
Povezava:	020-101/14-109
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratka:	

Zadeva: Vprašanje Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v zvezi z zagotovitvijo vzdrževanja spominske plošče padlim in pogrešanim slovenskim rodoljubom – Primorcem, ki so padli na Kefaloniji 1943 - 1944

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) predlagam, da se Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti postavi naslednje vprašanje:

Ali namerava ministrstvo, pristojno za vojna grobišča, zagotoviti sistematično skrb za spominsko ploščo padlim in pogrešanim slovenskim rodoljubom – Primorcem, v Kastron – Livathos, ki so padli na Grškem otoku Kefaloniji 1943 – 1944 oziroma na ustrezen način poskrbeti, da se zagotovi njegovo vzdrževanje?

Obrazložitev:

Meseca marca 1943 so italijanske vojaške oblasti pripeljale na grški otok Kefalonijo 215. posebno kazensko četo italijanske armade, ki so jo sestavljali v večini Slovenci. Z vojaki so ravnali kot z ujetniki brez vsakršnih osnovnih pravic, saj so bili zaznamovani kot antifašisti. Pred pričetkom bojev med Italijani in Nemci na otoku 15. 9. 1943, je protifašistični kapetan topništva divizije Acqui, Amos Pampaloni, na predlog ELAS oborožil enoto, ki se je udeležila bojev proti Nemcem v bližini Argostolija in Samija. V teh bojih je padlo 25 pripadnikov slovenske čete, več jih je utonilo, ko je ladja s slovenskimi in italijanskimi ujetniki 26. 9. 1943 med prevozom iz Kefalonije v Patras trčila ob mino in se potopila. Tako je od prvotno od 162 na otoku ostalo približno 80 Slovencev v nemškem ujetništvu. Ko so čete ELAS septembra 1944 stopile na otok, se je enota združila takoj z njimi, se osamosvojila in pod imenom »Primorje« aktivno izvrševala vse poverjene naloge. Pozneje se skupina udeležila mnogih pomembnih bojev in znatno prispevala k narodno osvobodilnem uporu na otoku.

Občinski svet Občine Livathi je 27. oktobra 2001 sprejel sklep o postavitvi spominske plošče v vasi Peratata 25 padlim in 47 pogrešanim slovenskim partizanom, ki so se bojevali v enotah grškega odporniškega gibanja EAM – ELAS. Svojo odločitev je utemeljil, da so se slovenski borci opredelili v prid grško – italijanskega antifašističnega

boja ter se pogumno in odločno borili proti nemškemu okupatorju. Njihov prispevek v nacionalnem osvobodilnem boju otoka je bil bistvenega pomena, kakor tudi njihova pomoč lokalnemu uporniškemu gibanju. Po pomenu odmevnosti je odkritje plošče prispevalo tudi k utrjevanju prijateljskih odnosov med Slovenijo in Grčijo.

Trajno varovanje spominske plošče v prvotni obliki bi moralo zagotavljati počastitev tistih vrednot, zaradi katerih je bila postavljena, kot trajna spodbuda negovanja tradicij antifašizma. Kot mi je znano, Republika Slovenija ni prevzela skrbi za urejenost in vzdrževanje tega spominskega obeležja. Za njegovo vzdrževanje in obnavljanje bi se namreč moralo zagotoviti določena sredstva. Tako pa niso niti na normativni ravni kot tudi ne na drug ustrezen način urejene obveznosti glede urejenosti in vzdrževanja. Zato je pomembno, da ministrstvo, pristojno za vojna grobišča, najde ustrezen način, da se zagotovi urejenost in redno vzdrževanje navedene spominske plošče.

Državni svetnik
dr. Janvit Golob, l.r.